متفاوت

«نفقه» زن در اولویت اول

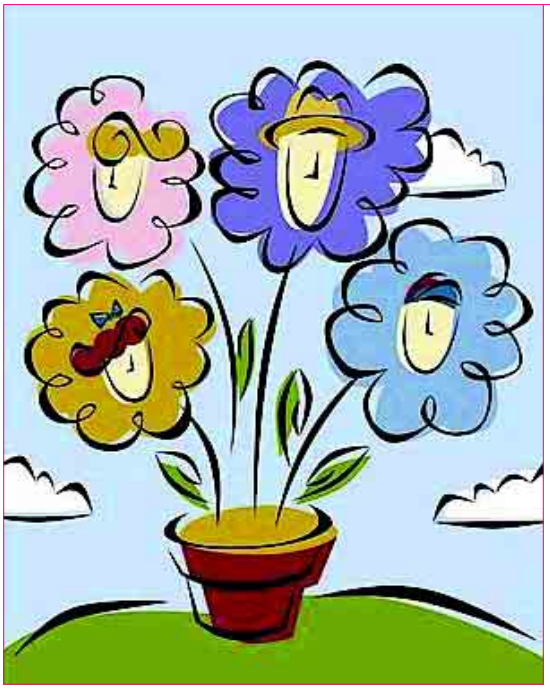

درعقد دائم طبق ماده ۱۱۰۶ قانون مدنی نفقه زن به عهده شوهراست.

و در تعریف نفقه می توان گفت: طبق ماده ۱۱۰۷ قانون مدنی «نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسه، غذا، اثاث منزل و هزینه های درمانی و بهداشتی درصورت عادت با احتیاج به واسطه نقصان یا مرض»

زن می تواند درصورت استنکاف شوهر از دادن نفقه به محکمه رجوع کند که در این صورت محکمه میزان نفقه را معین و شوهر را به دادن آن محکوم می نماید (ماده ۱۱۱۱)

هرگاه مادرهم زنده و قادر به انفاق نباشد با رعایت الا قرب نالا قرب به عهده اجداد و جدات مادری و جدات پدری واجب النفقه است و اگر چند نفر از اجداد وجدات مزبور ازحیث درجه مساوی باشند نفقه را باید به حصه تساوی تأدیه کنند.

در ماده ۱۱۹۷ قانون مدنی «کسی ملزم به انفاق است که متمکن ازدادن نفقه باشد یعنی بتواند نفقه بدهد بدون اینکه از این حیث در وضعیت معیشت خود دچار مضیقه گردد و برای تشخیص تمکین باید کلیه تعهدات و وضع زندگانی شخصی او در جامعه درنظر گرفته شود»

«در روابط بین اقارب فقط اقارب نسبی درخط عمودی اعم از صعودی و نزولی ملزم به انفاق یکدیگرند»

نفقه اولاد برعهده پدر است پس از فوت پدر یا عدم قدرت او به انفاق برعهده اجداد پدری است با رعایت الاقرب فالاقرب درصورت نبودن پدر و اجداد پدری با عدم قدرت آنها نفقه برعهده مادر است.

برطبق ماده ۱۲۰۶ قانون مدنی «زوجه در هر حال می تواند برای نفقه زمان گذشته خود اقامه دعوی نمایند و طلب او از بابت نفقه مزبور ممتاز بوده و درصورت ورشکستگی شوهر،زن مقدم برفرمان خواهد بود ولی اقارب فقط نسبت به آتیه می توانند مطالبه نفقه نمایند.

اولویت اول در پرداخت نفقه با زن است، پس از آن باید دید اولویت پرداخت نفقه با کیست ؟

اگر اقارب واجب النفقه متعدد باشد مثلا فردی هم پدر و هم مادر دارد و هم اولا دارد و آن فرد نتواند نفقه همه آنها رابدهد اقارب درخط عمودی نزولی مقدم بر اقارب درخط عمودی صعودی خواهند بود.

یعنی نفقه فرزندان مقدم بر نفقه والدین است.

همان طور که گفته شد: در هر صورت مرد باید نفقه زن را بپردازد و درصورت عدم توانایی برعهده او باقی خواهد ماند.

ولی شرط پرداخت نفقه فرزندان ووالدین وسایر اشخاص واجب النفقه دیگر این است که مرد توانایی پرداخت نفقه آنها را داشته باشد بدون اینکه از این حیث در وضعیت معیشت خود دچار مضیقه شود و آنها هم نذار بوده و نتوانند وسیله اشتغال به شغلی وسایل معیشت خود را فراهم سازند.

مثلا اگر اولاد کبیر هستند و می توانند خود با کسب و کار زندگی خود را بگذارنند، پدر مکلف به پرداخت نفقه آنها نیست گرچه توانایی پرداخت را حتی بدون اینکه خود در مضیقه قرار گیرد داشته باشد.

درصورتی که در فرض سؤال پدر نتواند نفقه فرزندان را بپردازد و یا پرداخت کرده باشد نفقه فرزند برعهده اجداد پدری او یعنی پدربزرگ پدری او و هر چه بالاتر برود، خواهد بود و در صورتی که اجداد پدری هم نباشند یا نتواند نفقه بپردازند، برعهده مادر خواهند بود و در صورتی که مادر هم نباشد یا نتواند بپردازد برعهده جدات پدری و اجداد وجدات مادری یعنی مادربزرگ پدری ومادربزرگ مادری وپدربزرگ مادری خواهند بود. بنابراین نفقه به ترتیب برعهده اول پدر، دوم پدربزرگ پدری و هر چه بالاتر برود، سوم مادر ،چهارم مادربزرگ پدری و مادربزرگ وپدربزرگ مادری خواهد بود، این موضوع به صراحت در ماده ۱۱۹۹ قانون مدنی آمده است.

نفقه زن باید تناسب باشئون زن و وضعیت او پرداخته شود درحالی که نفقه اشخاص واجب النفقه من جمله اولاد و پدر و مادر به قدر رفع حاجت آنها با در نظر گرفتن درجه استقامت منفق پرداخت خواهد شد .

همچنین نفقه زن شامل هر نوع احتیاج است.

نفقه اشخاص واجب النفقه من جمله فرزندان صرفاً عبارت است از مسکن، البسه ،غذا و اثاث البیت و شامل موارد دیگر نخواهد شد این موضوع درمواد ۱۱۰۷و۱۲۰۴ قانون مدنی بیان شده است .

طبق قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال

> نفقه حق همسر است که می تواند از شوهرش بگیرد وچون دراطاعات و تمکین زوج می باشد به همین دلیل می تواند آن را بگیرد و حتی می تواند از در آمد خودش هم در زندگی مشترک خرج نکند وحتی اگر دارای شغل شرافتمندانه ای نیزباشد وچون درتمکین زوج برای مسائل زناشویی می باشد نفقه حق اوست و باید تسلیم نماید

وجوانان ایرانی و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۵۵ هزینه تحصیل فرزندان تا سن ۱۸ سال به عهده پدر یا مادر یا سرپرست قانونی آنها به ترتیب خواهد بود.

محمدحسین دلدار مستشار محاکم دادگاه تجدید نظر درخصوص ضروری بودن نفقه به خبرنگار ما گفت: نفقه به یکی از سبب های سه گانه واجب است ۱- زوجیت ۲- قرابت ۳- ملکیت و شرط نفقه زوجه اینست که زن دائمی باشد و اگر منقطع باشد نفقه واجب نیست و اینکه در اطاعات همسرش نیز باشد ولی اگر ناشزه بود (دراطاعت همسرش نباشد) نفقه به او تعلق نمی گیرد. محمد حسین دلدار یکی از دلایل نفقه را حق همسر می داند و معتقد است: نفقه حق همسر است که می تواند از شوهرش بگیرد وچون دراطاعات و تمکین زوج می باشد به همین دلیل می تواند آن را بگیرد و حتی می تواند از در آمد خودش هم در زندگی مشترک خرج نکند وحتی اگر دارای شغل شرافتمندانه ای نیزباشد وچون درتمکین زوج برای مسائل زناشویی می باشد نفقه حق اوست و باید تسلیم نماید .

کارخانه داری و.... مخصوص زن است و فقط مسأله تمکین می باشد که به او تعلق می گیرد و در حیث خوراک و پوشاک و مسکن نیز به او تعلق می گیرد.

وی همچنین در تعریف نفقه افزود: نفقه عبارت است از مسکن و البسه و غذا و اثاث البیت که به طور متعارف با وضعیت زن متناسب باشد درصورت عادت زن به داشتن خادم یا احتیاج او به واسطه مرض یا نقصان اعضاء.

وی همچنین گفت: زن می تواند در هر زمان نفقه را بگیرد و به اینکه آیا بین آنها اختلافی وجود دارد یا خیر ارتباطی ندارد، بلکه براثر بعضی از ندانم کاری های طرفین وباتوقعات بیجا و بی مورد آنهاست که منجر به یک سری از اختلافات شده و یا حتی موجب جدایی آنها از هم می شود .

وی افزود: در هنگام فوت نیز هنگامی که در عده باشد نفقه تعلق می گیرد ولی مهریه اش را می تواند زن کاملاً دریافت نماید و ارثیه ای را که به زوجه می رسد، به عنوان طلب ممتاز وصول نماید.

وی همچنین درخصوص شروط گرفتن نفقه گفت: نفقه دارای شرایط خاصی نمی باشد بلکه هرزمان که بخواهد و تمکین نیز باشد می تواند آن را وصول نماید ولی نفقه اولاد تا زمانی که مشغول تحصیل هستند و یا دختر ازدواج نکرده باشد نفقه با پدر است و باید آنها را تأمین نماید.

دلدار در پایان اظهار داشت: در صورتی که شوهر قادر به پرداخت نفقه نباشد نمی توان او را مجبور کرد که آن را بپردازد و تهیه نفقه استطاعت توانایی مالی است و در قانون مجازات اسلامی ماده ۶۴۲ ق. مجازات اسلامی آمده است هرکس با داشتن استطاعت مالی نفقه زن خود را درصورت تمکین ندهد یا از تأیید نفقه سایر اشخاص واجب النفقه امتناع نماید دادگاه او را ازسه ماه و سه روز تا۵ سال حبس محکوم می نماید .

نخستین خلبان زن جنگنده پاکستانی

در پنجاه و پنج سال گذشته دانشکده افسری نیروی هوایی پاکستان دانشجوی زن نداشته است. اما این وضعیت در حال تغییر است.

اکنون زنان پاکستانی اجازه دارند در رشته مهندسی هوانوردی و برنامه های آموزش هدایت هواپیماهای جنگی نام نویسی کنند.

به این ترتیب برخلاف انتظار بسیاری از مردان برخی از آنها به زودی جت های جنگنده را به پرواز در خواهند آورد و رفته رفته دانشجویان نظامی مرد متوجه این واقعیت خواهند شد که صفت های مردانه شرط لازم برای وارد شدن به این مرکز آموزشی معتبر نیست.

در بخش تعلیم پرواز دانشکده نیروی هوایی پاکستان دو گروه پنج نفره زن و تعداد بیشتری در واحد مهندسی و هوانوردی سرگرم آموزش هستند.

شاید هنوز شمار این زنان پیشگام محدود باشد، اما بسیاری از تعلیم دهندگان و حتی برخی از دانشجویان مرد اذعان دارند که حضور آنها مشهود است.

«آرزویی دیرینه»

تا چندی پیش، بیشتر زنان تنها می توانستند در رویای ازدواج با یک خلبان باشند و تشویق نمی شدند که خود خلبان شوند.

اما چند مورد استثنا هم وجود داشته است. «سبا خان» یکی از چهار دانشجوی نظامی زن دانشکده افسری نیروی هوایی پاکستان است که مراحل دشوار آموزش خلبانی را پشت سر گذاشته است. او ساکن شهر مذهبی کویته، مرکز استان بلوچستان پاکستان، است.

خانم خان می گوید در ابتدا عمویش، که در نیروی هوایی خدمت کرده، الهام بخش او بوده است و با حمایت خانواده روشنفکرش تشویق شده به آگهی پذیرش دانشجوی زن در دانشکده نیروی هوایی پاسخ دهد: «خلبان بودن آرزوی دیرینه من بوده است و بالاخره به اراده خداوند من تا این جا پیش رفته ام و گروه ما الهام بخش بسیاری دیگر از دختران و زنان خواهد بود.»

دانشکده افسری نیروی هوایی پاکستان همچنان محیطی مردانه است و هنوز نگرش دانشجویان مرد نسبت به حضور زنان در این مکان روشن نیست.

ثمن احمد، یکی از دانشجویان دختر، که در صدر هم قطاران خود در رشته مهندسی هوانوردی قرار دارد در این باره واکنشی صریح دارد: «ما بر اساس شرایطی یکسان با مردان رقابت می کنیم. با ما از روی دلسوزی رفتار نشده و ما ترحم نمی خواهیم.»

مهارت او فقط در سر کلاس درس نیست. او در یک تمرین تیراندازی هر پنج بار به هدف زد.

بسیاری از مقامات ارشد نظامی در پاکستان بر این عقیده اند که در بسیاری از کشورهای جهان پذیرش زنان در پایگاه های نظامی و واحدهای جنگی تصمیمی دشوار بوده است. در پاکستان چالش هایی که می تواند بر سر راه چنین اقدامی قرار داشته باشد بزرگتر است.

در کنار مسائلی مانند مشخصه های فیزیکی، مسائل فرهنگی و مذهبی نیز باید در نظر گرفته شود.

رئیس دانشکده نیروی هوایی ضمن اذعان به حساسیت های خاص فرهنگی در پاکستان حضور زنان را مثبت ارزیابی می کند: «نام نویسی از دانشجویان زن تجربه مثبتی بوده و برخی از آنها بیش از انتظار موفق بوده اند.»

شازیا احمد، که اداره دانشجویان زن این دانشکده را برعهده دارد، جدا بودن دختران از پسران را به دلایل مختلف مفید می داند: «تفکیک دختران و پسران در برخی قسمت ها بسیار مهم است. ما یک جامعه اسلامی هستیم. همچنین این جداسازی تا قبل از این که دختران عملیات دشوارتری را آغاز کنند برای اعتماد به نفس آنها مفید است.»

معیارهای دانشکده نیروی هوایی پاکستان برای دختران و پسران یکی است. دانشجویان چه زن چه مرد در صورت ناموفق بودن در دوره های آموزشی از دانشکده اخراج می شوند.

در هر حال، تاکنون عملکرد دانشجویان زن دانشکده نیروی هوایی پاکستان، هر چند که تعداد آنها کم است، بسیار خوب بوده و اگر این روند ادامه یابد تا یک سال دیگر پاکستان برای اولین بار در تاریخ این کشور خلبانان جنگده زن خواهد داشت.

اخبار زنانه

برنامه دولت ژاپن برای بهبود موقعیت زنان

کنیکو اینوگوچی از عزم دولت برای بهبود موقعیت اقتصادی و اجتماعی زنان سخن گفته است.

دولت ژاپن برنامه ای را برای بهبود موقعیت اقتصادی و اجتماعی زنان و پیشبرد برابری آنان با مردان تصویب کرده است.

براساس این برنامه، که از سوی کنیکو اینوگوچی، وزیر برابری جنسیتی در دولت ژاپن اعلام شده، شامل طرح هایی برای بازآموزی زنان به منظور بازگشت به کار پس از مادر شدن، ساعات کاری انعطاف پذیرتر، ایجاد امکانات گسترده تر مراقبت از فرزندان زنان شاغل و حمایت مالی از زنانی است که در نظر دارند به عنوان خودفرما وارد کسب و کار شوند یا در صدد دستیابی به سمت های مدیریتی هستند.

یکی از هدف های ذکر شده در این برنامه تلاش برای انتصاب زنان به دست کم یک سوم از سمت های تصمیم گیری و رهبری در مؤسسات ژاپنی تا سال ۲۰۲۰ میلادی است.

تصمیم دولت برای بهبود موقعیت زنان ژاپنی در حالی اعلام می شود که تحقیقات نشان می دهد که کمتر از ده درصد از زنان این کشور به موقعیت های مهم مدیریتی دست می یابند و بیش از یک سوم از زنان شاغل به محض تولد فرزند دست از کار می کشند و دیگر وارد بازار کار نمی شوند.

خانم اینوگوچی از قول نخست وزیر ژاپن تصریح کرده بود که هیأت دولت باید جزییات این برنامه را هرچه سریعتر تصویب کند به نحوی که جامعه این کشور از برابری جنسیتی برخوردار شود و انتظارات زنان نیز برآورده شود.

در همان حال، برخی از ناظران نسبت به موفقیت این برنامه ابراز تردید کرده و گفته اند که بسیاری از سیاستمداران ژاپنی، از جمله نمایندگان پارلمان که باید لوایح دولت را تصویب کنند، نسبت به از میان رفتن تمایز های اجتماعی بین زنان و مردان حساسیت دارند.

به همین دلیل نیز برنامه مصوب دولت علیه آنچه که فروپاشی ارزش های سنتی و نابودی تفاوت در برخی نقش های اجتماعی زنان و مردان خوانده شده هشدار می دهد.

الزامات اقتصادی

در مقایسه با سایر کشورهای پیشرفته غربی، زنان ژاپنی مشارکت کمتری در امور اقتصادی و اجتماعی داشته اند.

گزارشی که در سال جاری در مورد تفاوت ها و تبعیض های جنسیتی در هشتاد کشور جهان منتشر شد نشان داد که ژاپن از لحاظ شاخص برابری جنسیتی در رده چهل و سوم قرار گرفت.

همچنین، بر اساس آماری که دو سال قبل انتشار یافت، در حالیکه در آمریکا حدود ۴۶ درصد از سمت های مدیریتی در اختیار زنان است، در ژاپن این رقم به کمتر از ۱۰ درصد می رسد.

تشویق مادران ژاپنی به بازگشت به کار در برنامه جدید دولت ژاپن پیش بینی شده است

حضور بیشتر زنان ژاپن، به خصوص مادران، در فعالیت های اقتصادی علاوه بر اهمیتی که از لحاظ برابری جنسیتی دارد از جنبه اقتصادی نیز لازم دانسته شده است.

ژاپن، که با جمعیتی حدود ۱۲۷ میلیون نفر پس از ایالات متحده بزرگترین اقتصاد جهان را دارد، با مضل سالخوردگی جمعیت و کاهش نسبت افراد شاغل به بازنشستگان مواجه است به خصوص اینکه امید به زندگی در این کشور به حدود ۷۸ سال برای مردان و بیش از ۸۴ سال برای زنان می رسد.

در عین حال، جمعیت ژاپن دارای رشد کافی نیست و نرخ رشد جمعیت در سال های اخیر از حدود ۵ صدم درصد در سال فراتر نرفته و در سال ۲۰۰۵، این کشور عملا با کاهش حدود نوزده هزار نفر در جمعیت خود مواجه شد که نشانگر نخستین مورد رشد منفی در حدود یکصد سال اخیر محسوب می شود.

سیاست دولت ژاپن شامل تشویق ورود مهاجران خارجی نیست و در نتیجه، خروج زنان از بازار کار پس از داشتن فرزند باعث می شود که نسبت شاغلان در کل جمعیت کاهش یابد.

کارشناسان ژاپنی ادامه روند فعلی را خطری جدی برای فعالیت نظام تأمین اجتماعی و به خصوص مراقبت از بازنشستگان دانسته و نسبت به تأثیر آن بر سلامت اقتصادی این کشور در بلند مدت نیز ابراز نگرانی کرده اند.

فلورانس کلی

مدافع کودکان کار

معصومه پیروزبخت

فلورانس کلی زن قهرمانی است که در سراسر عمرش با سرسختی هرچه تمام تر، برای ایجاد محیط کاری مناسب، حذف نابرابری و بی عدالتی تلاش فراوان نمود. او زنی بود که الهام بخش کسانی گشت که خواهان کمک به دیگران بودند.

فلورانس کلی، دختر ویلیام کلی نماینده کنگره آمریکا، در ۱۲ سپتامبر سال ۱۸۵۹ متولد شد. در کودکی، یک بار که پدرش قصد بازدید شبانه از کارخانه ها را داشت، او را با خود برد. فلورانس پسران نوجوانی را دید که در کارخانه های تولید فلز و شیشه کار می کنند. شرایط سخت و خطرناک محیط کار این کودکان و کارهای دشواری که مجبور به انجام آن بودند، برای او تکان دهنده و غیرقابل تحمل بود. فلورانس کلی تحصیلات خود را در دانشگاه کرنل و زوریخ به پایان رساند. کلی با یادآوری آنچه در کودکی مشاهده کرده بود، تصمیم به ترجمه کتاب شرایط کاری کارگران انگلیس نمود که این کتاب در سال ۱۸۸۷ در آمریکا منتشر شد. پس از چندی کلی به شهر نیویورک رفت و در آنجا با یک پزشک روسی لهستانی ازدواج کرد. این ازدواج موفقیت آمیز نبود، به همین دلیل در سال ۱۸۹۱ وی به همراه سه فرزندش نیویورک را ترک و به شیکاگو نقل مکان نمود. در این شهر وی با عده ای از سوسیالیست های اصلاح طلب آشنا شد و به اعضای خانه هال پیوست. جان پیتر آلت گلد یکی از بی شمار بازدیدکنندگان خانه هال بود. در سال ۱۸۹۲، زمانی که او برای تصدی پست فرمانداری ایلینویز انتخاب شد، کلی را به عنوان اولین سربازرس کارخانجات انتخاب نمود. کلی نیز یک گروه

دوازده نفری را برای این کار استخدام نمود. در سال ۱۸۹۴ کلی به همراه آلت گلد موفق شدند که هیأت قانونگذاری ایالت را وادار کنند که قانونی برای کنترل کار کودکان وضع نمایند. براساس این قانون، کارخانجات حق نداشتند کودکان زیر ۱۴ سال را استخدام کنند و طی این قانون، ساعت کار زنان و کودکان به ۸ ساعت در روز تقلیل پیدا کرد. این قانون به مدت کوتاهی اجرا شد و در سال ۱۸۹۵ انجمن کارخانجات ایلینویز این قانون را لغو کردند.

در سال ۱۸۹۹ کلی گروهی رادیکال به نام اتحادیه ملی مصرف کنندگان NCL (National Consuner League) تشکیل شد که یکی از اهداف عمده این گروه تعیین حداقل حقوق برای کارگران و محدودیت ساعت کار برای زنان و کودکان بود. کلی در شکل گرفتن این اتحادیه تلاش فراوانی نمود و به عنوان اولین رئیس این جمعیت، به سراسر کشور سفر کرد و درباره شرایط کاری کارگران در ایالات متحده آمریکا سخنرانی های بی شماری نمود. یکی از مهمترین کارهایی که کلی انجام داد، معرفی برچسب سفیر گروه NCL بود. استفاده از این برچسب بیانگر این بود که این لباس ها توسط کودکان کارگر دوخته نشده اند و تنها کارفرمایانی حق استفاده از این برچسب را داشتند که اصول NCL را رعایت می کردند. سپس اتحادیه ملی مصرف کنندگان از مردم خواست که از خریدو استفاده از کالاهایی که این برچسب را نداشتند خودداری کنند، به عبارتی خرید این کالاها را تحریم کنند.

در سپتامبر سال ۱۹۰۵ کلی با پیوستن به اپترل سیتکلر و جک لندن، گروه سوسیالیست های دانشگاه های آمریکا را تشکیل دادند.

طی سالهای بعدی او سخنگوی دانشگاه های آمریکایی بود و یکی از دانشجویانی که او آموزش داد، فرانسس پرکینز بود که بعدها به عنوان اولین زن وزیر کابینه انتخاب شد. او کسی بود که در آمریکا مسأله کار کودکان را خاتمه بخشید.

کلی یکی از حامیان اصلی اعطای حق رأی به زنان و طرفدار حقوق انسانی زنان آفریقایی ـ آمریکایی بود. در سال ۱۹۰۹ او کمک کرد تا انجمن ملی پیشرفت رنگین پوستان National Association for Advancement of colour People تشکیل گردد. او از جمله افرادی بود که با دخالت آمریکا در جنگ جهانی اول مخالفت نمود. او یکی از اعضای حزب صلح زنان (Women Peace Party) و اتحادیه بین المللی صلح و آزادی زنان Womens international League for Peace & Freedom بود. او در ۱۷ فوریه سال ۱۹۳۲ در سن ۷۴ سالگی درگذشت.

منبع: اینترنت ـ برگردان از معصومه پیروزبخت